

אלח דם

מהו

אלח דם הוא מחלה מסכנת חיים שמתפתחת כאשר תגובה של הגוף לזיהום פוגעת ברקמות ובאיברים של הגוף. אלח דם גורם להלם, לכשל רב-מערכתי ולמוות — במיוחד אם לא מזהים אותו ולא מטפלים בו בהקדם. בחולים עם שיתוק/פגיעה בעמוד השדרה זיהום יכול להתחיל כזיהום דרכי השתן, דלקת ריאות או זיהום בפצע, בפצע לחץ או במקום אחר. אם לא משתלטים על הזיהום כשהוא עדיין מקומי, הוא עלול להתפשט בגוף. אז מאבחנוים אלח דם. הלם ספטי הוא אלח דם חמור עם ירידה בלחץ הדם שגורמת לאי-ספיקת אברים. גם אלח דם וגם הלם ספטי הן מחלות מסכנות חיים. לפעמים אלח דם מכונה "הרעלת דם" או תגובה דלקתית מערכתית (SIRS). אלח דם יכול להתפתח עקב התפשטות של זיהום בגוף, אחרי ניתוח או הליך פולשני, או חסם בעקבות חתך או שריטה.

אלח דם הוא אירוע חירום רפואי שבו חייבים לטפל מיד.

כל חולה עם זיהום חייב להיות מודע לסיכון של התפתחות אלח דם.

טיפול שניתן תוך שעה מהופעת התסמינים מביא לשיעורי הצלחה מקסימליים.

הפרטים שלי

שם:

היסטוריה רפואית

לחץ דם רגיל:

חום גוף רגיל:

המיקום הנורולוגי של הפגיעה:

הרופא המטפל:

מס' הטלפון:

אלרגיות:

איש קשר למקרה חירום

במקרה חירום יש להתקשר אל:

קשר:

מס' הטלפון:

פרויקט זה מומן חלקית על-ידי מענק מספר 90PR3002 מהמנהל לחיי קהילה של מחלקת הבריאות ושירותי האנוש של ארצות הברית, Washington, D.C. 20201. מקבלי מענקים שעוסקים בפרויקטים בחסות ממשלתית מוזמנים להביע את הממצאים והמסקנות שלהם באופן חופשי. על כן, נקודות המבט או הדעות האלה אינן בהכרח מייצגות את העמדה הרשמית של המנהל לחיי קהילה.

טיפולים

הטיפול ניתן על-ידי אנשי מקצוע במסגרת בית חולים. הטיפול כולל תמיכה בתפקודי הגוף החיוניים, לצד אנטיביוטיקה כדי להשתלט על הזיהום המתפשט.

- אנטיביוטיקה ניתנת כדי לשלוט בזיהום.
- בדרך כלל חולים עם אלח דם או הלם ספטי מקבלים עירוי נוזלים לווריד וחמצן.
- תרופות ניתנות בהתאם לתסמינים של החולה, למשל: תרופות לאיזון לחץ הדם, אינסולין במקרה של רמת סוכר גבוהה בדם, קורטיקוסטרואידים להפחתת דלקת, ותרופות לשיכוך כאבים.
- החלטות על ניתוח מתקבלות על בסיס פרטני, אם קיים צורך להשתלט על זיהום או על סיבוכים.
- ניתן טיפול תומך על מנת לשמור על תפקוד הגוף ולשקם אותו.
- אם נפגעה מערכת הנשימה, ייתכן שתידרש הנשמה מלאכותית מכנית.
- אם התפתחה אי-ספיקת כליות, ייתכן שתידרש דיאליזה.

החלמה

אפשר להחלים מאלח דם. חולים רבים מחלימים ללא הפרעות רפואיות שיריות. חולים מסוימים שהתאוששו מאלח דם יודקו לשיקום לטווח ארוך, בהתאם לנזק לאברים או לרקמות שגרם האירוע של אלח דם. אם קיימת פגיעה חמורה בגפיים, ייתכן שתבוצע כריתה כירורגית. חולים מסוימים מפתחים תסמונת דחק פוסט-טראומטית, בעיה רפואית נפשית, כתוצאה מהטראומה שגורם האירוע של אלח דם.

יש קשר בין אבחון וטיפול מוקדם באלח דם או הלם ספטי לתוצאות טיפול חיוביות. אצל חולים מסוימים מאבחנים אלח דם קל. חולים אלה יכולים להגיע להחלמה מלאה, ללא ליקויים שוריים כלשהם. עם זאת, אלח דם והלם ספטי עלולים לגרום לסיבוכים חמורים מאוד: סיבוכים של אלח דם והלם ספטי עלולים להיות הרסניים. פגיעה בזרימת הדם עלולה לפגוע בכל איבר בגוף. תיתכן היווצרות של קרישי דם שגורמת לזרימת דם לקויה לאברים או לגפיים, מה שמוביל לנמק של רקמות. פגיעה באברים עלולה לגרום לכשל בתפקוד המוח, הלב, הריאות, הכליות, הכבד או כל מערכת אחרת בגוף. פגיעה בגפיים עלולה לגרום לנמק, במקרה כזה נדרשת כריתה.

תסמינים כלליים של אלח דם

תיתכן הופעה של כל התסמינים הבאים או חלק מהם:

- נוכחות של זיהום או חשד לזיהום
- חום מוגבר, יותר מ-38.30C או 101.30F
- קצב לב מהיר, יותר מ-90 פעימות בדקה
- קצב נשימה מהיר, יותר מ-20 נשימות בדקה

תיתכן הופעת תסמינים אחרים:

- בלבול או תרדמת
- בצקות, במיוחד בגפיים, בצוואר ובפנים
- רמה גבוהה של סוכר בדם ללא סוכרת
- חום נמוך, מתחת ל-36C או 97F

האבחון יכול לכלול מרכיבים מסוימים של התופעות הבאות:

- דלקת במקום הזיהום המקורי או בכל מקום אחר בגוף
- חוסר יכולת לשמור על לחץ הדם בגוף שגורם כדי להבטיח שכל האברים החיוניים יקבלו מספיק דם עם חמצן
- הפרעות בתפקוד אברים, אי-ספיקה של אברים פנימיים שונים
- פגיעה באספקת דם לרקמות, מחסור בחמצן בחלק כלשהו של הגוף, התופעה הזו נפוצה במיוחד באצבעות/זרועות, בנות/רגליים

האבחנה של אלח דם ניתנת כאשר קיים זיהום במקום כלשהו בגוף וגם אחת התופעות הבאות:

- כשל בתפקוד של איבר (אי-ספיקת איבר)
- היפוקסמיה (חוסר יכולת לספק חמצן לרקמות הגוף)
- אוליוגוריה (ירידה בתפוקת השתן)
- חמצת לקטית (ירידה ברמת החמצן בדם)
- אנוימי כבד מוגברים (הפרעה בתפקוד הכבד)
- שינויים בתפקוד המוח (בלבול/תרדמת)

מה לעשות

מניעה היא הדרך הטובה ביותר לא להגיע להתפתחות של אלח דם.

מטופלים צריכים לפנות לרופא המטפל בכל מקרה של זיהום שלא משתפר, או של התגברות תסמיני הזיהום, למשל אדמומיות, בצקות, אי-נוחות, כאב, חום מקומי באזור הפגוע או חום/צמרמורת. אם פיתחת זיהום ואתה חווה תסמינים כלשהם של זיהום מתגבר או של תגובה גופנית, התקשר או פנה לרופא המטפל שלך מיד.

בדיקות

בדיקות המעבדה הרגילות לאבחון זיהום הן:

- בדיקת שתן לזיהוי חיידקים
- תרבית דיגמה מפצע לזיהוי חיידקים
- תרבית הפרשות מהאף או מהפה לזיהוי חיידקים
- תרבית דם, בדיקות דם לפקטורי קרישה, הערכת תפקוד הלב, הכבד והכליות, רוויית חמצן או רמות אלקטרוליטים

דימות רפואי

לפעמים מבצעים סריקות של הגוף להערכת תפקוד של אברים פנימיים. הסריקות האלה יכולות לכלול:

- צילומי רנטגן
- סריקות CT (טומוגרפיה ממוחשבת)
- אולטרה סאונד
- MRI (דימות תהודה מגנטית)

